

Az élelmiszerdrágaság korlátozása

Javaslatok a közigazgatási bizottságban

A főváros közigazgatási bizottságának hét-fői ülésén nagyfontosságú felszólalások történtek az élelmiszerdrágaság kérdésében. Mindenki érezte, hogy elérkezett az az idő, amikor végre cselekedni kell s amikor a polgárságnak tisztába kell jönnie azzal, hogy mit várhat a hatóságoktól. A vitára *Feleki Béla* felszólalása adott alkalmat. *Feleki* interpellációjának, ugy-szintén az utána felszólalt *Vázsonyi Vilmos* beszédének az volt a nevezetessége, hogy ők nem-csak kritizáltak, hanem *konkrét javaslatokkal* jelölték meg a bajok elhárításának útját. Nyil-vánvalóvá lett, hogy a kormány és a főváros egyformán *vétkesek a mulasztásban*, mert hogyha *kellő időben* foganatosították volna azokat az intézkedéseket, amelyeket most a helyzet kényszerítő hatása alatt megtettek, ugy sem élelmiszerhiányról, sem abnormális élelmi-szerdrágaságról nem lehetne ma komolyan szó. *Feleki* és *Vázsonyi* javaslatai nagyjában a kö-vetkezők:

Gondoskodják a főváros a lisztnek *kényszerbevallás útján* való rekvirálásáról és ar-ról, hogy a rekvirált lisztnek tekintélyes részét engedje át a kormány a fővárosnak. Állapítsák meg a *többi élelmiszerek maximális árát is*, különösen a marha- és sertéshúst, a füstölt húst, a szalonnát, a babét, a len-csét. Kezelje a legszükségesebb élelmiszereket *monopoliumként* az állam, rendelje el a város a *kényszerhusvágást*, dobja piacra a hónapok óta összehalmozott *sertéshúst*, árusítsanak az élelmiszerbódékban lisztet is, vásárolják össze

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:
Cím: *Az élelmiszerdrágaság korlátozása*

Forrás: *Pesti napló*
Bp. 1915 II. 9.
(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás	
Tárgy	381.6
Hely	
Idő	1915
Személy	
Helyszár:	

és árusítsák mindenfelé a *burgonyakészleteket*, intézkedjék a kormány *az élelmiszerkivitel korlátozása* iránt.

„A semmittevés sűrítése“

Dr. Feleki Béla, az első felszólaló, abból a tudott tényből indul ki, hogy lisztet a kormány-rendelet dacára sem lehet kapni. A drágaság rohamosan halad előre és féltő, hogy a közeli hetek *ben még nagyobb mértéket fog ölteni*. Belátja hogy a béke-árak nem tarthatók meg háborus időkben, de a drágaság kérdését napirenden kell tartani a közönség megnyugtatására. A költségvetési vita folyamán jelentették, hogy a főváros nagy sertés- és egyéb élelmiszerekről gondoskodott, mi a város terve ezekkel, mikor fogják piacra dobni, ha nem most, amikor legveszedelmesebb mérveket ölt a drágaság. Jó volna, ha a hatóság áldozatok árán is belenyulna a dolgokba, *árusítsanak a városi elárusító helyeken lisztet is*. Ez nem sértheti az ugynevezett érdekelteket, *mert hiszen ők nem akarnak lisztet árulni*. Kérdi, ki végzi a rekvirálendő gabonakészletek összehírását, mi a tanács álláspontja, terve az áremelkedéssel szemben?

Vázsonyi Vilmos szerint mindaz, amit a kormány és a főváros az élelmiszer-kérdésben tett, nem egyéb a munka látszatánál, *a semmittevés sűrítésénél*. Konstatálja, hogy a főváros már a háboru elején sürgette a maximális árak megállapítását, a kényszerbevalláson alapuló gabonarekvirálást és a behozatali vámok leszállítását. A kormány a maximális árakat megállapította akkor, amikor a buza már oly árt ért el, hogy nagyobbát elképzelni nem lehetett, a behozatali vámokat is megszüntette abban a pillanatban, amikor Románia megtiltotta a kivitt és a rekvirálást is elrendelte, de nem kényszerbevallás útján. A kisembe-

reket is okolják a drágaságért, pedig ők nem okai annak, mert csak azt a standardot akarják megtartani, ami a megélhetésükhöz szükséges. Ők arról nem tehetnek, hogy a maximális áron nem adhatnak el lisztet, de különösen zabot, mert a zabkiskereskedők kénytelenek voltak az elmúlt napokban a rendőrséghez fordulni, hogy nem büntetik-e meg őket azért, hogy a maximális árnál drágábban vásárolnak ők maguk zabot. A jövőre nézve azt akarja, hogy a földművelésügyi miniszter vegye végre tudomásul azt, hogy az ország érdekeiről van szó és nem a földművelők érdekeiről és hogy a háboru idején a gabona van olyan

szent, mint a dohány, vagyis gondoskodjanak róla, hogy már a jövő évi termést monopólium-szerűen lefoglalja és így juttassa a közönség körébe.

Együttal indítványozza, hogy a kormányhoz *felterjesztést* intézzenek a rekvirálásnak *kényszerbevallás útján való foganatosítása érdekében.*

Védekezik a tanács

Dr. Bihari Mór osztja *Feleki*nek e kérdésben kifejtett nézeteit, de azt hiszi, hogy a főváros a kérdésben csak a kormánnyal egyértelműen intézkedhetik. Ezt a kérdést különben a közigazgatási bizottságban külön ülésen kellene tárgyalni. *Dr. Kulán Sándor* kir. főügyész helyettes a kukoricaárak szabályozását is kívánatosnak tartja.

Dr. Bódy Tivadar alpolgármester kijelenti, hogy a főváros hatósága mindent megtett, amit a drágaság enyhítése érdekében megtenni kötelessége volt. Ha nem minden ugy történik, amint a hatóság akarja, ugy az a hatóságon kívül álló okokból történik. Hiába, a háboru idején el kell szenvedni bizonyos drágulást. *A helyzet kényes és a kérdés*

igen nehéz. Ami az egyes áremelkedéseket illeti, így pl. a sertéshus árának az utóbbi napokban hirtelen bekövetkezett áremelkedése a kukorica árának nagy emelkedésével függ össze. A főváros fontolóra is veszi a kérdést, hogy ne vágasson sertéseket és ne árusítsa a sertéshust az élelmiszerüzem útján. Egyébként pedig megfelelő készletekről gondoskodva van, hogy az esetleges nagy árelfajulás esetén a főváros közbelépjen. A lisztel tényleg vannak kellemetlenségek, de a főváros e tekintetben is fontolóra fogja venni, hogy ne adjon-e el kicsiben lisztet. A rendőrség ebben a kérdésben különben is a legnagyobb szigorral jár el. A malmok képviselőivel tárgyalása lesz a városnak, amelyen tisztázni fogják az egész kérdést, és azt, hogy hogyan juthat a közönség liszthez. A legközelebbi időn belül a közélélmzési bizottság az élelmzési kérdések egész komplexumával foglalkozni fog. A főváros most összeírta az összes lisztkészleteket Budapesten. A kormánynál interveniálnak, hogy a katonaság részére rekvirálendő gabonából, illetve lisztből a főváros megfelelő mennyiséget kapjon. A kormány ezt meg is ígérte.

Ál-foglalások?

Dr. Melly Béla árvaszéki elnök a drágaság kérdése egyik okául azt tünteti fel, hogy az idei termés nem volt olyan jó, mint máskor, mert az közepesen jóval alul maradt. Különben is a közönség nem olyan takarékos, mint amilyennek lenni kellene. Nem látja be, hogy redukálni kell a háztartásokban a fogyasztást. Hiszi különben, hogy a közönséget meg fogja nyugtatni a hatóság-
nak minden irányban történő intézkedése. Az ő tudomása szerint Budapesten nagy készletek vannak elraktározva, de azt állítják, hogy ezek le vannak foglalva. Azt kell tehát kutatni, vajjon tényleg le vannak-e ezek foglalva és ki által, és nem-e ál-foglalásokkal állunk itt szemben.

A közigazgatási bizottság végül egyhangulag elfogadta Vázsonyi Vilmos indítványát a kényszerbevallás útján történő gabonarekvirálásról.